

6 kwietnia 2011 r. odbył się kolejny z zaplanowanych przez Muzeum Narodowe w Krakowie wykładów: „**Archetypy kultury ludowej w twórczości Stanisława Vincenza**”, który wygłosił prof. dr hab. **Aleksander Madyda** z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Sala była pełna, a przybyli chętnie zadawali pytania.

Na samym początku wykładający powiedział: W dotychczasowych wypowiedziach na temat obrazu kultury ludowej w

Na wysokiej połoninie

zwracają uwagę dwa sądy: pierwszy -

przekonanie o etnograficznej rzetelności autora

Połoniny,

prezentującego kulturę huculską w oparciu o wiarygodne źródła (opracowanie naukowe i autopsję) i drugi – stojący w stosunku do pierwszego w niejakiej sprzeczności – to

teza o autorskiej idealizacji wizerunku Huculów.

Zaznaczył, że w świetle badań przeprowadzonych przez etnologów i folklorystów i historyków literatury **teza o obiektywizmie pisarza wydaje się dobrze uzasadniona**. Badacze zgodzili się, że ludowy styl życia ukazany w

Na wysokiej połoninie

opiera się na

typowych dla wszystkich tradycyjnych wspólnot wyznacznikach

jak:

- wielofunkcyjność działań i wytworów kultury (brak specjalizacji),

- tożsamość z formą (brak dystansu do formy) zapewniająca autentyczność i spontaniczność,

- koncepcja czasu mitycznego i przestrzeni mitycznej,

Wykład "Archetypy kultury ludowej w twórczości Stanisława Vincenza"

Wpisany przez Janosik

niedziela, 10 kwietnia 2011 12:06 - Poprawiony niedziela, 10 kwietnia 2011 20:19

- archetypowe wzorce mityczne,

- poczucie zakorzenienia w sferze sacrum wynikające z dualistycznego światopoglądu kosmicznego (podział na dobro i zło),

- światopogląd magiczny, oparty na przekonaniu o istnieniu magicznej przyczynowości, której podlega cała rzeczywistość, wreszcie

– podmiotowy stosunek do natury (i człowieka).

Zbudowana na takich właśnie fundamentach kultura tradycyjna zapewnia Hucułom z *Wysokiej połoniny*

tzw.

ład życia

, rozumiany jako poczucie sensowności, nieprzypadkowości i harmonijności własnej egzystencji – w

opozycji do kultury naukowo-technicznej

mającej dezintegrować duchowo jednostkę i zredukować ją do „roli

nieindywidualizowanej i pozbawionej samodzielnego znaczenia części mechanizmu

społecznego. Z drugiej strony jak powiedział – prawdziwość tego niewątpliwie atrakcyjnego dla współczesnej cywilizacji miejskiej wizerunku Huculszczyzny była i jest kwestionowana.

Najwnikliwiej Vincenzowski

zabiegi idealizacyjne

przeanalizował (w odniesieniu do

Prawdy starowieku

) Piotr Nowaczyński. Zdaniem tego autora są one rezultatem prowadzenia

ukrytej polemiki z XX-wieczną racjonalistyczną cywilizacją naukowo-techniczną

, której Vincenz przeciwstawia pozytywny wzorzec kultury, wykreowany przez siebie z pewnych tylko, wybranych elementów tradycji huculskiej,

pomijając wszelkie negatywne zjawiska

dla idealnego wizerunku społeczności pasterskiej. Jednak samemu Vincenzowi – jak wynika z rozważań autora wypowiedzi oraz informacji z aneksu do pierwszego wydania

Prawdy starowieku

– zależało na

etnograficznej dokumentarności

jego dzieła.

Wykład "Archetypy kultury ludowej w twórczości Stanisława Vincenza"

Wpisany przez Janosik

niedziela, 10 kwietnia 2011 12:06 - Poprawiony niedziela, 10 kwietnia 2011 20:19

{slimbox_1_2 images/relacje/011.jpg| images/relacje/m-011.jpg | Partner festiwalu Muzeum Narodowe w Krakowie || images/relacje/012.jpg| images/relacje/m-012.jpg | Uczestnicy wykładu – 6.4.2011 || images/relacje/013.jpg| images/relacje/m-013.jpg | Studenci z Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej UJ słuchają wykładu prof. A. Madydy || images/relacje/014.jpg| images/relacje/m-014.jpg | Drugi od prawej – prof. A. Madyda z pomysłodawcą wykładów i wystawy dr. Mirosławem Krukiem oraz organizatorami festiwalu || }

Opracowała: Justyna Cząstka-Kłapyta